

Brüssel, 16.7.2024
COM(2024) 298 final

2024/0166 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitlevale Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelisele lepingule liidu nimel allakirjutamise kohta

SELETUSKIRI

Käesolev ettepanek käsitleb Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitlevale Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelisele lepingule (edaspidi „leping“) allakirjutamist.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust) koordineerib raskete piiriüleste kuritegude uurimist ja nende eest süüdistuste esitamist Euroopas ja mujal. Eurojust kui Euroopa Liidu (EL) kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö keskus toetab uurimise ja süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavaid riiklikke asutusi.

Globaliseerunud maailmas peab raskete kuritegude uurimise ja nende eest süüdistuste esitamisega tegelevate õigusasutuste omavaheline koostöö ulatuma ka üle liidu piiride. Piiriüleste kuritegude sagenemise tõttu on ülimalt oluline saada teavet ka väljastpoolt omaenese jurisdiktsiooni. Seepärast peaks Eurojustil olema võimalik teha tihedat koostööd ja vahetada isikuandmeid teatavate kolmandate riikide õiguskaitseasutustega ulatuses, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks määruses (EL) 2018/1727¹ (edaspidi „Eurojusti määrus“) sätestatud nõuete raames. Samal ajal on oluline tagada, et isikuandmete kaitseks kehtiksid üksikisikute eraelu puutumatus ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vallas asjakohased kaitsemeetmed.

Eurojust saab vahetada kolmandate riikidega operatiivseid isikuandmeid, kui täidetud on üks Eurojusti määruse artikli 56 lõike 2 punktides a–c esitatud nõuetest:

- komisjon on artikli 57 kohaselt otsustanud, et asjaomane kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon tagab kaitse piisava taseme, või sellise kaitse piisavuse otsuse puudumise korral on kehtestatud või on olemas piisavad kaitsemeetmed vastavalt artikli 58 lõikele 1 või nii sellise kaitse piisavuse otsuse kui ka selliste piisavate kaitsemeetmete puudumise korral kohaldatakse artikli 59 lõikes 1 eriolukordade puhuks ette nähtud erandit;
- enne 12. detsembrist 2019 on sõlmitud operatiivsete isikuandmete vahetamist võimaldav koostöökokkulepe Eurojusti ja asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel vastavalt otsuse 2002/187/JSK² artiklile 26a või
- liit ja kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon on sõlminud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 kohase rahvusvahelise lepingu, millega kehtestatakse asjakohased meetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatus ja -vabaduste kaitsega.

Praegu on Eurojustil otsuse 2002/187/JSK artikli 26a kohased isikuandmete vahetamist võimaldavad koostöökokkulepped Montenegro, Ukraina, Moldova, Liechtensteini, Šveitsi, Põhja-Makedoonia, Ameerika Ühendriikide, Islandi, Norra, Gruusia, Albaania ja Serbiaga. Nimetatud koostöökokkulepped on Eurojusti määruse artikli 80 lõike 5 kohaselt jätkuvalt

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

² EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1–13.

kehtivad.

Alates Eurojusti määruse kohaldamise algusest 12. detsembril 2019 ja vastavalt aluslepingutele on komisjoni ülesanne pidada liidu nimel kolmandate riikidega läbirääkimisi rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, et Eurojust saaks teha nendega koostööd ja vahetada isikuandmeid. Niivõrd kui see on vajalik Eurojusti määruse V peatüki kohaste ülesannete täitmiseks, võib Eurojust koostöökorra alusel luua ja säilitada koostöösuhteid välispartneritega. Koostöökord iseenesest ei saa siiski olla isikuandmete vahetamise õiguslik alus.

Selleks et tihendada õiguslast koostööd Eurojusti ja teatavate kolmandate riikide vahel, võttis komisjon vastu soovitusel nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd³.

Nõukogu andis kõnealuse loa 1. märtsil 2021 ja võttis vastu läbirääkimisjuhised ning nimetas ametisse erikomisjoni, kes peab nõukogu selle ülesande juures abistama⁴.

2023. aasta juunis kiitis Bosnia ja Hertsegoviina ministrite nõukogu heaks läbirääkimiste alustamise Euroopa Komisjoniga, et sõlmida Eurojustiga rahvusvaheline koostööleping. 25. oktoobril 2023 toimus läbirääkimiste esimene voor ja 13. detsembril 2023 järelkohtumine. 16. jaanuaril 2024 jõudsid läbirääkijad esialgsele kokkuleppele. 22. märtsil 2024 kiitsid ELi liikmesriigid nõukogu töörühmas teksti, millesse tehti üksikud muudatused, tehnilisel tasandil heaks. 10. aprillil 2024 andis Bosnia ja Hertsegoviina oma lõpliku heakskiidu. [xx.xx.xxxx parafeerisid pealäbirääkijad lepingu eelnõu teksti].

Enne lepingu jõustumist peab Bosnia ja Hertsegoviina võtma kooskõlas ELi *acquis*'ga vastu uue isikuandmete kaitse seaduse ning tagama isikuandmete kaitse ameti vajaliku tegevussuutlikkuse ja sõltumatuse.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu üle peeti läbirääkimisi vastavalt põhjalikele läbirääkimisjuhistele, mille nõukogu võttis vastu 1. märtsil 2021 koos loaga läbirääkimisi alustada. Käesolev leping on kooskõlas ka õigusalase koostöö valdkonnas kehtivate liidu tegevuspõhimõtetega.

Viimastel aastatel on tehtud edusamme seoses liikmesriikide vahel ning liidu asutuste ja kolmandate riikide vahel teabevahetuse vallas tehtava koostööga. Määrusega (EL) 2023/2131 (millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 ning nõukogu otsust 2005/671/JSK

³ Soovitus: Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd (19. november 2020, COM(2020) 743 final).

⁴ Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Argentina, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Colombia, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd, vt 6153/21 + ADD 1, 1. märtsil 2021 kirjaliku menetluse teel vastu võetud nõukogu otsus (CM 1990/21).

terrorismijuhtumeid käsitleva digitaalse teabevahetuse osas⁵) on kindlustatud kolmandate riikidega tehtava koostöö raamistikku Eurojusti poole pealt ning loodud kindel õiguslik alus sideprokuröri lähetamiseks kolmandast riigist Eurojusti juurde ja Eurojustiga tehtavaks koostööks.

Kolmandatele riikidele on pandud olulist rõhku ka määruses (EL) 2022/838, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 seoses tõendite säilitamise, analüüsimise ja hoiustamisega Eurojustis genotsiidi, inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja nendega seotud kuritegude kohta⁶. Mõlemas seadusandlikus aktis on toonitatud, kui oluline on teha raskete kuritegude uurimisel ja nende eest süüdistuste esitamisel tihedat koostööd kolmandate riikidega.

• Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Ettepanek on samuti kooskõlas liidu muude tegevuspõhimõtetega.

2022. aasta detsembris andis Euroopa Ülemkogu Bosniale ja Hertsegoviinale kandidaatriigi staatuse. 2023. aasta detsembris otsustas Euroopa Ülemkogu alustada Bosnia ja Hertsegoviinaga ühinemisläbirääkimisi pärast seda, kui riik on piisaval määral täitnud ELi liikmesuse kriteeriumid. 12. märtsil 2024 soovitas Euroopa Komisjon alustada Bosnia ja Hertsegoviinaga ühinemisläbirääkimisi,⁷ märkides, et uue isikuandmete kaitse seaduse vastuvõtmine on Eurojustiga tehtavat koostööd käsitleva rahvusvahelise lepingu rakendamise eeltingimus, ning soovitades süvendada õiguskaitseasutuste vahelist koostööd ja võtta vastu strateegiline lähenemisviis, mis käsitleb võitlust raske ja organiseeritud kuritegevusega Bosnias ja Hertsegoviinas. 21. märtsil 2024 otsustas Euroopa Ülemkogu alustada Bosnia ja Hertsegoviinaga ühinemisläbirääkimisi ning kutsus Euroopa Komisjoni üles valmistama ette läbirääkimisraamistiku, et nõukogu saaks selle vastu võtta, kui kõik komisjoni 12. oktoobri 2022. aasta soovitusel nimetatud asjakohased meetmed on võetud.

Vastavalt Lääne-Balkani terrorismivastase võitluse ühisele tegevuskavale, millele kirjutati alla 19. novembril 2019, peab Bosnia ja Hertsegoviina tagama, et ta on kehtestanud andmekaitsestandardid, mis on vajalikud Eurojustiga tehtavat koostööd käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks, ning seejärel tagama tulemusliku osalemise õiguslikes koostöös ja teabevahetuses, mis käsitleb mitut poolt puudutavaid terrorismivastaseid juhtumeid, mida koordineerib Eurojust, ning Eurojusti terrorismivastase võitlusega seotud üldises tegevuses.

Komisjoni kehtivad strateegilised dokumendid kinnitavad vajadust suurendada õiguskaitse ja õiguslase koostöö tõhusust ja tulemuslikkust ELis ning laiendada koostööd kolmandate

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2131, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1727 ning nõukogu otsust 2005/671/JSK terrorismijuhtumeid käsitleva digitaalse teabevahetuse osas.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/838, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 seoses tõendite säilitamise, analüüsimise ja hoiustamisega Eurojustis genotsiidi, inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja nendega seotud kuritegude kohta.

⁷ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Aruanne Bosnia ja Hertsegoviina edusammude kohta“

(https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/download/fa9da504-4ecb-4317-b583-c9fff0b833b2_en?filename=Report%20on%20progress%20in%20Bosnia%20and%20Herzegovina%20-%20March%202024.pdf).

riikidega. Nende dokumentide hulgas on ELi julgeolekuliidu strateegia,⁸ ELi terrorismivastase võitluse tegevuskava⁹ ja ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegia¹⁰.

Kooskõlas nende strateegiliste dokumentidega on rahvusvahelist koostööd süvendatud ka õiguskaitse valdkonnas. Nõukogult saadud loa alusel¹¹ on komisjon pidanud Uus-Meremaaga läbirääkimisi lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol).

Ühtlasi on ülimalt oluline, et õiguslane koostöö kolmandate riikidega oleks kõigiti kooskõlas ELi aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustega.

Eriti oluline kaitsemeetmete valdkond (eelkõige lepingu II peatükis sätestatud meetmed) on isikuandmete kaitse, mis kuulub ELis põhiõiguste hulka. Eurojusti määruse artikli 56 lõike 2 punkti c kohaselt võib Eurojust edastada kolmanda riigi ametiasutusele isikuandmeid, tuginedes liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 218 sõlmitud rahvusvahelisele lepingule, millega kehtestatakse asjakohased meetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatus ja -vabaduste kaitsega.

Sellised kaitsemeetmed on sätestatud lepingu II peatükis: ennekõike on nende hulgas sätted, millega tagatakse mitu andmekaitse põhimõtet ja kohustust, mida mõlemad lepinguosalisel peavad järgima (artikkel 10 jj), samuti sätted, millega tagatakse kohtulikult kaitstavat individuaalsed õigused (artikkel 14 jj), sõltumatu järelevalve (artikkel 21) ning tulemuslikud halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid lepingus tunnustatud õiguste ja kaitsemeetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb isikuandmete töötlemisest (artikkel 22).

Suurem julgeolek ei tohi üles kaaluda inimõiguste, sealhulgas andmete ja eraelu puutumatus tagamist. Komisjon on taganud, et lepinguga luuakse õiguslik alus isikuandmete vahetamiseks kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö raames, kuid samas nähakse ette asjakohased meetmed üksikisikute eraelu puutumatus ja -vabaduste kaitseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 5 on ette nähtud otsused, millega antakse luba lepingule alla kirjutada ja vajaduse korral seda enne jõustumist ajutiselt kohaldada. Kuna ettepaneku eesmärk on saada luba lepingule allakirjutamiseks, on menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 5.

Materiaalõiguslik alus sõltub ennekõike kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab õigusaktil olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus. Ettepanekul on kaks peamist eesmärki ja sellega reguleeritakse kaht valdkonda: koostöö Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina vahel kriminaalasjades ning asjakohaste meetmete kehtestamine üksikisikute eraelu puutumatus

⁸ COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

⁹ COM(2020) 795 final, 9.12.2020.

¹⁰ COM(2021) 170 final, 14.4.2021.

¹¹ Nõukogu 23. aprilli 2020. aasta otsus 7047/20 ja nõukogu 13. mai 2020. aasta dokument CM 2178/20.

ning muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks sellise koostöö raames. Seega peab materiaalõiguslik alus olema ELi toimimise lepingu artikli 16 lõige 2 ja artikkel 85.

Seetõttu põhineb käesolev ettepanek ELi toimimise lepingu artikli 16 lõikel 2 ja artiklil 85 koostoimes artikli 218 lõikega 5.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Eurojusti määruses on sätestatud konkreetsete õigusnormid juhtudeks, kui Eurojust edastab isikuandmeid väljapoole Euroopa Liitu. Kõnealuse määruse artikli 56 lõikes 2 on loetletud olukorrad, mil Eurojust võib seaduslikult edastada isikuandmeid kolmandate riikide õigusalastele. Sellest sättest tuleneb, et isikuandmete struktuurseks edastamiseks Eurojustilt Bosniale ja Hertsegoviinale on nõutav sellise siduva rahvusvahelise lepingu sõlmimine Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahel, millega nähakse ette asjakohased meetmed üksikisikute eraelu puutumatus ja muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks. ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt kuulub leping seega liidu ainuvälispädevusse. Seetõttu ei kohaldata käesoleva ettepaneku suhtes subsidiaarsuse kontrolli.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga seotud liidu eesmärged, mis on sätestatud eespool, on võimalik saavutada ainult juhul, kui sõlmitakse siduv rahvusvaheline leping, millega nähakse ette vajalikud koostöömeetmed ning tagatakse põhiõiguste piisav kaitse. Lepingu sätted piirduvad sellega, mis on vajalik selle põhieesmärkide saavutamiseks. Alternatiivne lahendus ei saa olla liikmesriikide ühepoolsete meetmed Bosnia ja Hertsegoviina suhtes, kuna Eurojustil on unikaalne roll. Lisaks sellele ei annaks ühepoolsete meetmed küllaldast alust õigusalaseks koostööks Eurojusti ja kolmandate riikide vahel ning nendega ei oleks tagatud põhiõiguste vajalik kaitse.

- **Vahendi valik**

Eurojusti määruse artikli 56 kohaselt on Eurojustil kaitse piisavuse otsuse puudumise korral õigus edastada kolmandale riigile struktuurset operatiivset isikuandmeid ainult vastavalt rahvusvahelisele lepingule, mis on sõlmitud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218 ning millega on kehtestatud asjakohased meetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatus ja muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega (artikli 56 lõike 2 punkt c). ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 5 kohaselt antakse luba sellisele lepingule alla kirjutada nõukogu otsusega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon ei kasutanud läbirääkimiste käigus väliseksperte.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

• Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

Ei kohaldata.

• Põhiõigused

Isikuandmete vahetamine ja nende töötlemine kolmanda riigi ametiasutuste poolt kujutab enesest selliste põhiõiguste nagu eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse riivet. Teisalt on lepinguga tagatud niisuguse riive vajalikkus ja proportsionaalsus, kuna sellega on tagatud küllaldased meetmed edastatud isikuandmete kaitseks vastavalt ELi õigusele.

II peatüki sätted käsitlevad isikuandmete kaitset. Sellest lähtuvalt on artiklites 9–20 sätestatud andmekaitse aluspõhimõtted, sealhulgas eesmärgiga sidumise põhimõte, andmekvaliteet ja andmete eriliikide töötlemise suhtes kohaldatavad normid, vastutavate töötlejate kohustused, sealhulgas seoses andmete säilitamise, turvalisuse, edastamise ja registripidamisega, ning kohtulikult kaitstavad individuaalsed õigused, sealhulgas need, mis on seotud andmete lekke juurdepääsu, nende parandamise ja automatiseeritud otsustusprotsessiga, sõltumatu ja tulemusliku järelevalve ning halduslike ja kohtulike õiguskaitsevahenditega.

Kaitsemeetmed hõlmavad Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelise koostöö raames kõiki isikuandmete töötlemise vorme. Avalikku huvi pakkuvatel olulistel põhjustel, eriti selleks, et vältida käimasoleva kriminaaluurimise või süüdistuse esitamise häirimist, võib teatavate individuaalsete õiguste kasutamist edasi lükata, piirata või selle võimaldamisest keelduda, kui see on vajalik ja proportsionaalne, võttes arvesse andmesubjekti põhiõigusi ja huve. See on kooskõlas liidu õigusega.

Samuti tagavad nii Euroopa Liit kui ka Bosnia ja Hertsegoviina, et andmekaitse eest vastutav sõltumatu ametiasutus (järelevalveasutus) teeb järelevalvet üksikisikute eraelu puutumatust mõjutavate küsimuste üle, et kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega lepingu alusel.

Lepingu artikli 29 lõike 3 kohaselt ei kohaldata lepingut enne, kui mõlemad lepinguosalisel on teatanud teineteisele lepingus sisalduvate kohustuste, sealhulgas isikuandmete kaitsega seotud kohustuste täitmisest, ja kui kõnealune teade on vastu võetud. Lisaks eelnevale ja selleks, et isikuandmete kaitse meetmeid veelgi tõhustada, on lepingu artikli 29 lõikes 4 sätestatud, et lepinguosaline võib lükata isikuandmete edastamise edasi niikauaks, kui teine lepinguosaline ei ole kehtestanud ega rakenda käesoleva lepingu II peatükis „Teabevahetus ja andmekaitse“ sisalduvaid kaitsemeetmeid ja kohustusi.

Peale selle tagatakse lepinguga, et isikuandmete vahetamine Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina vahel on kooskõlas nii mittediskrimineerimise põhimõttega kui ka harta artikli 52 lõikega 1, millega tagatakse, et hartaga tagatud põhiõiguste riived piirduvad sellega, mis on rangelt vajalik üldist huvi pakkuvate eesmärkide tegelikuks saavutamiseks proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju liidu eelarvele puudub.

5. MUU TEAVE

Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Rakenduskava ei ole vajalik, kuna leping jõustub selle teise kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mille kestel mõlemad lepinguosaliselised on teineteisele teatanud, et nad on oma vastavad menetlused lõpule viinud.

Järelevalve osas vaatavad Euroopa Liit ning Bosnia ja Hertsegoviina lepingu rakendamise ühiselt läbi ühe aasta möödumisel selle jõustumise kuupäevast ja seejärel korrapäraste ajavahemike järel ning lisaks sellele, kui üks lepinguosaline seda taotleb ja selle kohta tehakse ühine otsus. Lisaks hindavad lepinguosaliselised lepingut ühiselt neli aastat pärast selle kohaldamise alguskuupäeva.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 esitatakse lepingu eesmärgid.

Artiklis 2 määratakse kindlaks koostöö ulatus.

Artiklis 3 esitatakse lepingus kasutatavad olulised mõisted.

Artikliga 4 kohustatakse Bosniat ja Hertsegoviinat määrama vähemalt ühe oma riiklikest pädevatest asutustest (mis ei saa olla sama kui sideprokurör) kontaktasutuseks. Kontaktasutus määratakse ka terrorismiga seotud küsimuste jaoks.

Artikliga 5 nähakse ette sideprokuröri lähetamine Eurojusti juurde.

Artikliga 6 nähakse ette tingimused Bosnia ja Hertsegoviina esindajate osalemiseks Eurojusti operatiiv- ja strateegilistel koosolekutel.

Artikliga 7 nähakse ette, et Eurojust võib abistada Bosniat ja Hertsegoviinat ühiste uurimisrühmade loomisel ja et temalt võidakse taotleda rahalist või tehnilist abi.

Artikliga 8 nähakse ette võimalus lähetada Bosniasse ja Hertsegoviinasse Eurojusti sidekohtunik.

Artiklis 9 esitatakse lepingu alusel toimuva isikuandmete töötlemise eesmärgid.

Artiklis 10 loetletakse lepingu raames kohaldatavad üldised andmekaitsepõhimõtted.

Artikliga 11 tagatakse täiendavad kaitsemeetmed seoses isikuandmete eriliikide töötlemise ja andmesubjektide eri kategooriatega.

Artikliga 12 piiratakse selliste otsuste tegemist, mis on täielikult automatiseeritud ja mille puhul kasutatakse lepingu raames edastatud isikuandmeid.

Artikliga 13 piiratakse saadud isikuandmete edasisaatmist.

Artikliga 14 nähakse ette andmesubjekti õigus andmetega tutvuda, sealhulgas selleks, et veenduda, kas lepingu alusel töödeldakse teda puudutavaid isikuandmeid, samuti selleks, et saada töötlemise kohta olulist teavet.

Artiklis 15 on sätestatud andmesubjekti õigus nõuda teatavatel tingimustel oma andmete parandamist, kustutamist ja nende töötlemise piiramist.

Artiklis 16 on sätestatud, et lepingu alusel edastatud isikuandmeid mõjutavast isikuandmetega seotud rikkumisest tuleb teatada, tagades, et asjaomased pädevad asutused teavad sellisest rikkumisest viivitamata üksteisele ja oma järelevalveasutusele ning võtavad meetmeid rikkumise võimaliku kahjuliku mõju leevendamiseks.

Artikliga 17 nähakse ette andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest, mis võib tõenäoliselt tõsiselt mõjutada tema õigusi ja vabadusi.

Artiklis 18 on esitatud isikuandmete säilitamise, läbivaatamise, parandamise ja kustutamise eeskirjad.

Artikliga 19 nõutakse logipidamist isikuandmete kogumise, muutmise, nendega tutvumise, nende avalikustamise, sealhulgas edasisaatmise, ühendamise ja kustutamise kohta.

Artiklis 20 on esitatud kohustused seoses andmeturbega, millega tagatakse tehniliste ja korralduslike meetmete rakendamine käesoleva lepingu alusel vahetatavate isikuandmete kaitseks.

Artikliga 21 nõutakse, et lepingus esitatud kaitsemeetmete järgimise üle tehtaks reaalselt järelevalvet ja tagataks nende täitmine, hoolitsedes selle eest, et määratud oleks andmekaitse eest vastutav sõltumatu avaliku sektori asutus (järelevalveasutus), mille ülesanne on tegeleda isikute eraelu puutumatus mõjutavate küsimuste, sealhulgas lepingu kontekstis asjakohaste riiklike õigusnormidega, eesmärgiga kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega.

Artikliga 22 nähakse ette halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid, millega tagatakse, et andmesubjektidel on õigus tulemuslikule halduslikule ja kohtulikule õiguskaitsele lepingus tunnustatud õiguste ja kaitsemeetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb nende isikuandmete töötlemisest.

Artikliga 23 nähakse ette, et ELi salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe vahetamist reguleeritakse Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina pädevate asutuste vahel sõlmitud konfidentsiaalsust käsitleva koostöökorraga.

Artikliga 24 nähakse ette pädevate asutuste vastutus. Pädevad asutused vastutavad näiteks kahju eest, mida on üksikisikule tekitanud õiguslikud või faktilised vead vahetatud teabes.

Artikliga 25 nähakse ette, et põhimõtteliselt kannab kumbki lepinguosaline ise oma kulud, mis on seotud käesoleva lepingu rakendamisega.

Artikliga 26 nähakse ette Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina pädevate asutuste vahelise koostöökorra sõlmimine.

Artiklis 27 selgitatakse seost muude rahvusvaheliste õigusaktidega ja kinnitatakse, et leping ei piira ega mõjuta teabevahetust käsitlevaid õigusnorme, mis on ette nähtud Bosnia ja Hertsegoviina ning Euroopa Liidu liikmesriikide vahelistes lepingutes või kokkulepetes.

Artikliga 28 nähakse ette lepingu rakendamisest teatamine.

Artiklis 29 sätestatakse lepingu jõustumise ja kohaldamise kord.

Artiklis 30 sätestatakse lepingu muutmise kord.

Artiklis 31 sätestatakse lepingu läbivaatamise ja hindamise kord.

Artikliga 32 nähakse ette vaidluste lahendamise ja peatamisklausel.

Artiklis 33 sätestatakse lepingu lõpetamise kord.

Artikliga 34 nähakse ette see, millisel viisil esitatakse käesoleva lepingu kohased teated.

Artikkel 35 sisaldab teavet autentsete tekstide kohta.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitlevale Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelisele lepingule liidu nimel allakirjutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ja artiklit 85 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1727¹ artiklitega 47 ja 52 on ette nähtud, et Eurojust võib koostööstrateegia alusel luua ning säilitada koostöösuhteid kolmandate riikide asutustega.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1727 artikli 56 kohaselt võib Eurojust lisaks sellele edastada kolmanda riigi ametiasutusele isikuandmeid, tuginedes muu hulgas liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklile 218 sõlmitud rahvusvahelisele lepingule, millega kehtestatakse asjakohased meetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatus ja põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega.
- (3) 1. märtsil 2021 andis nõukogu komisjonile loa alustada Bosnia ja Hertsegoviinaga läbirääkimisi Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva lepingu üle
- (4) Läbirääkimised Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelise lepingu (edaspidi „leping“) üle viidi läbirääkimisrühmade tasandil edukalt lõpule 2024. aasta jaanuaris. Pärast seda, kui liikmesriigid olid 22. märtsil 2024 teksti tehnilisel tasandil heaks kiitnud, andis Bosnia ja Hertsegoviina 10. aprillil 2024 oma lõpliku heakskiidu. Lepingut teksti parafeeriti [xx.xx.xxxx].
- (5) Leping võimaldab edastada Eurojusti ning Bosnia ja Hertsegoviina pädevate asutuste vahel isikuandmeid, et võidelda raske kuritegevuse ja terrorismi vastu ning kaitsta liidu ja selle kodanike julgeolekut.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

- (6) Lepinguga tagatakse, et selle rakendamisel peetakse täielikult kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartast, eelkõige selle artiklis 7 tunnustatud õigusest era- ja perekonnaelu austamisele, artiklis 8 tunnustatud õigusest isikuandmete kaitsele ning artiklis 47 tunnustatud õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Ennekõike sisaldab leping asjakohaseid meetmeid, millega kaitstakse Eurojusti poolt lepingu alusel edastatud isikuandmeid.
- (7) Määrus (EL) 2018/1727 on Iirimaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel.
- (8) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (9) Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse [xxx] [xx.xx.xxxx].
- (10) Seepärast tuleks lepingule liidu nimel alla kirjutada, eeldusel et see hiljem sõlmitakse,
- (11) Vastavalt aluslepingutele tagab komisjon lepingule allakirjutamise, eeldusel et see hiljem sõlmitakse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel kirjutatakse alla Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelisele lepingule, mis käsitleb Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Bosnia ja Hertsegoviina kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd, eeldusel et kõnealune leping hiljem sõlmitakse.

Allakirjutatava lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*